

[Udenrigsministeren.]

bevæbning? For mig er det afgørende i hele denne sag, at der ikke kan ske noget uden det tyske folks egen vilje, og hvis det ad demokratisk vej gennem den demokratiske forfatning, som nu eksisterer i forbundsrepublikken, beslutter sig til at tilslutte sig f. eks. den europæiske hær, ville det være meget, meget urigtigt, om man modsatte sig det. Jeg mener, at det tyske folk har et berettiget krav på at kunne være medbestemmende, når det opfylder den ene forudsætning, jeg nævnte: at det sker på klart demokratisk grundlag. Jeg tror ikke, det vil være rigtigt mod det tyske folks vilje at holde det nede i en stadig tilstand af afvæbning, og derfor er det ikke en politik, man sådan uden videre kan udforme på den måde, det ærede medlem gjorde uden iøvrigt klart at sige, hvad han selv ville.

Vi har støttet tanken om, at der kan blive afholdt frie valg både i Øst- og Vesttyskland. Forudsætningen herfor er, at frie valg virkelig kan finde sted, men iøvrigt vil jeg sige, at jeg ikke med tryghed ville se hen til en situation med et forenet Tyskland liggende neutralt og afvæbnet midt i Europas hjerte. Jeg synes, at alle vore historiske erfaringer viser, at en sådan situation indebærer ganske overordentlig stor fare og har en vis evne ikke blot til at tiltrække krig, men ligefrem til at fremkalde krig, og derfor måtte der, før en sådan ordning kunne accepteres, under alle omstændigheder tilvejebringes meget stærk garanti med hensyn til den fremtidige udvikling. Men det er ikke en sag, vi på den måde kan afgøre. Det er for det første de 4 besættelsesmagter, som har afgørelsen med hensyn til Tysklands skæbne, og desuden de forhandlinger, som føres mellem de 3 Vestmagter og forbundsrepublikken i Tyskland.

Jeg har den opfattelse, at der i Vesttyskland i dag er en stærk vilje til samarbejde med Vesteuropa. Den regering, der sidder, er under alle omstændigheder besjælet af den vilje, og jeg er overbevist om, at også det tyske socialdemokrati i høj grad ønsker et vesteuropæisk samarbejde, og dér tror jeg ikke det kan nytte, at vi bedrevidende stiller os op og siger, at det kun kan ske på een måde, men det ærede medlem har ret i, at udviklingen må følges med den aller-

største opmærksomhed, og jeg kan også sige, at det gør udenrigsministeriet. Vi sørger for at holde os i kontakt med disse ting. Det er dog ganske klart — og det tror jeg det ærede medlem vil indrømme mig —, at de muligheder, jeg har i De Forenede Nationer, i Atlantpagten og i Europarådet for at udveksle meninger med og gøre synspunkter gældende overfor de andre landes udenrigsministre, udnytter jeg, uden at det derfor altid er muligt for mig et referere det, fordi det naturligvis ville forhindre en fortsættelse deraf.

Det ærede medlem fremsatte som så ofte før en række udtalelser om den moralske styrke. Det var som om vi andre ikke havde den opfattelse, at den moralske styrke er nødvendig. Den moralske styrke er selvfølgelig det afgørende, når det kommer til stykket, selve viljen til livet, viljen til frihed, modet til at bære de ofre og møde de farer, som det kan indebære, men det er ikke nok i en tid som den, vi nu gennemlever. Jeg mener ikke, at det ærede medlem, som jo også har stærk interesse for den moderne historie, behøver at granske sin hukommelse længe for at se, at selv meget stærk moralsk styrke ikke har hindret i den allernyeste tid udslettelse med de midler, som i øjeblikket står til rådighed, og det er udfra dette synspunkt bl. a., at det store flertal i denne sal har besluttet at tilslutte sig Atlantpagten.

Til det ærede medlem hr. Viggo Starcke vil jeg gerne sige, at den tanke, at først og fremmest angrebsvåben skulle forbydes, lyder meget tiltalende. Jeg er ikke i stand til på stående fod at sige, om der er nogen mulighed for dens realisation, men skal blot sige, at jeg tror, det vil møde afgørende vanskelighed at bestemme, hvad der er angrebsvåben, og hvad der er forsvarsvåben. Det er ikke så heldigt, at våben uden videre kan opføres i to kategorier. Så gammel er jeg blevet, at jeg kan huske tilbage til afrustningskonferencen, der begyndte i 1932 i Genève. Jeg overværede den i mange, mange måneder, og allerede på det tidspunkt havde man ganske overordentlig store vanskeligheder ved — ja, man fandt aldrig ud af det — at få bestemt, hvad der var angrebsvåben og hvad der var forsvarsvåben. Bl. a. var der en